

کانی شناسی، ساخت، بافت و کنترل کننده‌های کانه زایی در کانسار مس تنکاشکن، منطقه رمشک، جنوب شرق کرمان

پوریا ولیخانی^{۱*}، فردین موسیوند^۲، حبیب الله قاسمی^۳

Purya1372@yahoo.com

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد زمین شناسی اقتصادی، دانشگاه صنعتی شاهرود

^۲ استادیار گروه پترولوژی و زمین شناسی اقتصادی، دانشگاه صنعتی شاهرود

^۳ استاد گروه پترولوژی و زمین شناسی اقتصادی، دانشگاه صنعتی شاهرود

چکیده:

کانسار مس تنکاشکن در جنوب شرق استان کرمان، در مجاورت استان‌های سیستان و بلوچستان و هرمزگان و در ۸ کیلومتری جنوب روستای رمشک واقع شده است. سنگ میزبان کانه زایی شامل بازالت‌های بالشی و سنگ‌های رسوبی دانه ریز سیلتی (که در بخش‌های زیرین حاوی مقداری بازالت نیز می باشند) مرتبط با توالی افیولیتی رمشک بوده که با سنگ‌های کالک شیستی و نازک لایه آهکی و سنگ‌های آهکی ضخیم تر همراه هستند. رخساره‌های کانسنگ از پایین به بالا شامل (۱) رخساره رگه-رگچه‌ای و برشی، (۲) رخساره سولفیدی توده‌ای و (۳) رخساره گل اخرا می باشد. ماده معدنی دارای بافت‌های توده‌ای، رگه-رگچه‌ای و برشی می باشد. کانه زایی در کانسار تنکاشکن شامل کانی‌های اولیه پیریت، کالکوپیریت، اسفالریت و اولیژیست و کانی‌های ثانویه مالاکیت، آزوریت، کوولیت، و اکسید-هیدروکسیدهای آهن می باشد. دگرسانی‌های عمده در کانسار تنکاشکن رمشک شامل کلریتی، کربناتی، اپیدوتی، سریسیتی و سیلیسی می باشد. بر اساس مطالعات سطحی و زیرسطحی صورت گرفته در منطقه و ویژگی‌های ماده معدنی از جمله دگرسانی، ساخت و بافت، کانی شناسی و رخساره‌های کانسنگ، به نظر می رسد که این کانسار در اثر فعالیت‌های آتشفشانی زیر دریایی در یک حوضه آتشفشانی-رسوبی بصورت سولفید توده‌ای آتشفشانزاد تشکیل شده است.

کلید واژه ها: سولفید توده‌ای، مس، تنکاشکن، رمشک، کرمان، کمپلکس دورکان

Mineralogy, Structure, Texture, and Mineralization Controllers in the Tankashkan Copper Deposit, Remeshk Area, Southeast of Kerman

Poorya Valikhani^{1*}, Fardin Mousivand², Habibollah Ghasemi³

¹M.Sc. Student in Economic Geology, Shahrood University of Technology

Purya1372@yahoo.com

²Assistant professor, Petrology and Economic Geology department, Shahrood University of Technology

³ professor, Petrology and Economic Geology department, Shahrood University of Technology

Abstract:

Tankashkan copper deposit is located in southeast of Kerman province, adjacent to the Sistan and Baluchestan, and Hormozgan provinces, about 8 km faraway from south of the Rameshk village. Mineralized host rocks include Rameshk ophiolite related pillow basalts and fine grained siltstones (which in lower parts have basalts) associated with calc-schists and thin and thick bedded limestones. The ore facies from bottom to top include: 1) vein-veinlet and brecciated facies, 2) massive sulfide facies, and 3) ocher facies. The major ore textures are massive, vein-veinlet and brecciated. Tankashkan deposit consists of primary minerals of pyrite, chalcopryrite, sphalerite and olygiste, and secondary minerals are malachite, azurite, covellite, and iron oxide-hydroxides. The

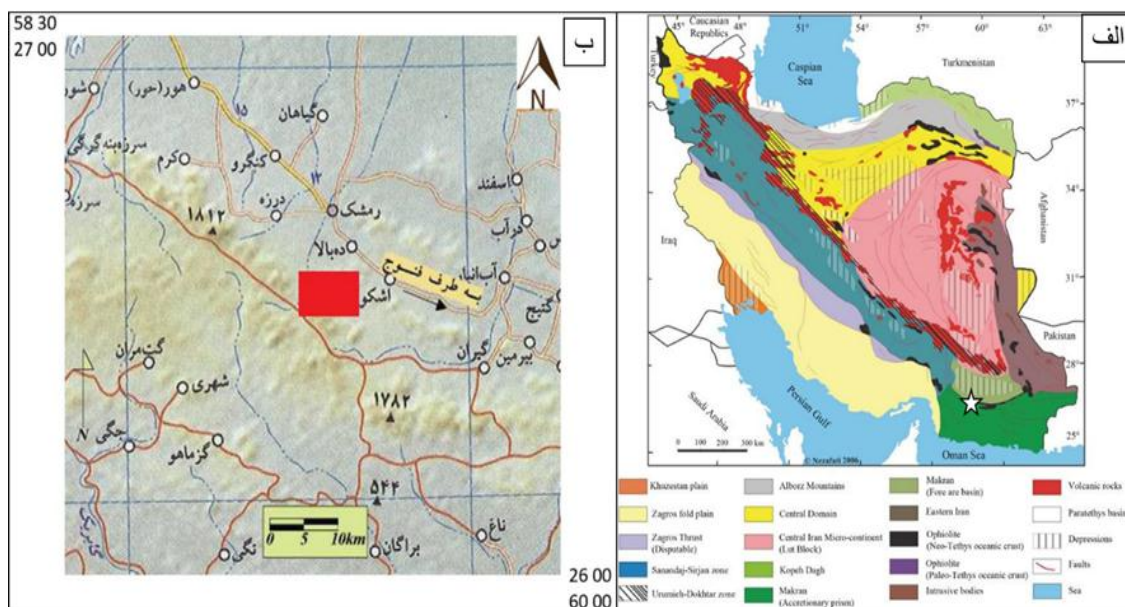
wallrock alterations in Tankashkan copper deposit include chloritic, carbonatic, epidote, sericitic and silicic. Based on surface and subsurface studies and characteristics of ore deposit such as alteration, ore structure and texture, mineralogy and ore facies, it seems that this deposit occurred as volcanogenic massive sulfide (VMS) due to submarine volcanic activity.

Keywords:

Massive sulfide, Copper, Tankashkan, Rameshk, Kerman, Durkan Complex.

مقدمه :

محدوده رمشک در پهنه زمین‌شناسی-ساختاری مکران قرار دارد (شکل ۱ الف). این محدوده در جنوب استان کرمان و در مجاورت استان‌های سیستان و بلوچستان و هرمزگان واقع شده است. بهترین راه‌های دسترسی به محدوده، جاده آسفalte بندر عباس-قلعه گنج است که در ادامه از قلعه گنج تا روستای رمشک حدود ۱۵۰ کیلومتر جاده عمدتاً آسفalte است. محدوده مورد مطالعه در ۸ کیلومتری جنوب روستای رمشک واقع شده است (شکل ۱-ب). مطالعاتی که در سالیان دور توسط شرکت پاراگون و سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور صورت گرفته است، منجر به شناسایی رخداد‌های متنوعی از کانه‌زایی‌های مختلف فلزی در این ناحیه گردیده است. با توجه به پتانسیل بالای کانه‌زایی در منطقه، در ادامه برخی شرکت‌ها نیز مطالعات اکتشافی محدودی بر روی کانه‌زایی‌های مس منطقه انجام دادند که امروز بصورت تفصیلی توسط شرکت‌های دیگر در حال انجام است. هدف از این مطالعه، بررسی ویژگی‌های کانی‌سازی، ساخت، بافت، دگرسانی، کنترل‌کننده کانه‌زایی و الگوی تشکیل کانسار تنکاشکن در محدوده رمشک می‌باشد.

شکل ۱-الف: موقعیت محدوده کانسار رمشک بر روی نقشه زمین‌شناسی-ساختاری ایران (آقناباتی، ۱۳۸۳)،
ب: موقعیت جغرافیایی و راه‌های دسترسی به محدوده اکتشافی رمشک (اطلس راه‌های ایران ۱۳۸۸).